

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/10/2022
Identifikačné číslo spisu:	3820010326
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3820010326.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného Y. V. pre zločin opilstva podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2022 v Bratislave, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. januára 2021, sp. zn. 23To/113/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“), rozsudkom z 23. septembra 2020, sp. zn. 2T/60/2020 uznal obvineného Y. V. (ďalej tiež „obvinený“) za vinného zo zločinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

potom ako sa úmyselne uviedol do stavu nepričetnosti požitím alkoholu, v dôsledku čoho nevedel ovládať svoje konanie od presne nezistenej doby v roku 2013 do mája 2019 v byte na adrese X. XXX/X, E. N., spôsobil svojou družkou F. O. fyzické a psychické utrpenie tým, že so stupňujúcou intenzitou, minimálne v priebehu jedného týždňa v každom mesiaci, ju opakovanne 1 - 5 krát denne potom, ako s ním odmietla mať pohlavný styk, fyzicky napádal tým spôsobom, že jej vulgárne nadával a pritom ju otvorenou dlaňou udieral do oblasti tváre, následkom čoho utrpela doposiaľ presne nezistené zranenia a následne po fyzických napadnutiach ju zhodil na posteľ, násilím jej roztrhol nohy, na to jej násilím do pošvy zasunul prsty a následne pohlavný úd a vykonal na nej násilím súlož a dňa 20.02.2020 v poobedňajších hodinách, potom ako prišiel domov, poškodenú F. O. bezdôvodne napadol tým spôsobom, že pritom ako sedela, ju odzadu chytil, udrél ju otvorenou dlaňou do oblasti tváre, na čo spadla na zem, následkom čoho utrpela poranenia v oblasti hlavy - hematóm vo vlasatej časti, hematóm na zrenici pravého oka a krvácanie z nosa.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. d)

Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 per analogiam Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona okresný súd obvinenému uložil ochranné ústavné protialkoholické liečenie.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza (ďalej aj „prokurátor“) odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 25. januára 2021, sp. zn. 23To/113/2020 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému rozhodnutiu, na podnet podpredsedníčky Okresného súdu Prievidza, podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež „ministerka spravodlivosti“ alebo „dovolateľka“) dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i), ods. 3 Trestného poriadku, pretože spomínaným rozhodnutím bol podľa jej názoru porušený zákon v prospech obvineného Y. V..

V písomných dôvodoch podaného dovolania, po zhrnutí obsahu rozhodnutia okresného a krajského súdu, poukázala ministerka spravodlivosti na rozhodnutie R 17/1993, podľa ktorého v prípadoch, v ktorých opilstosť alebo aplikácia inej návykovej látky neprivedie u páchatel'a stav nepričetnosti, ale iba stav zmenšenej pričetnosti, prichádza do úvahy jeho zodpovednosť za trestný čin, ktorý v tomto stave spáchal a nie zodpovednosť za trestný čin opilstva § 201a Trestného zákona. Ozrejmila aj odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo 7. marca 2017, sp. zn. 23To/16/2017, podľa ktorého úmyselné používanie alkoholických nápojov automaticky neznamená aj úmyselné zavinenie k nepričetnosti, kedy by sa páchatel' „musel chcieť dostať do nepričetnosti (nie však pre spáchanie trestného činu), alebo by vedel, že sa môže dostať do nepričetnosti a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým uzrozumený.

Ministerka spravodlivosti upozornila na rozpor týkajúci sa úmyslu obvineného priviesť sa do stavu nepričetnosti, keď vo výrokovej časti rozhodnutia okresného súdu bolo uvedené, že sa obvinený požitím alkoholu uviedol do stavu nepričetnosti úmyselne a na inom mieste výroku bolo uvedené požitím návykovej látky z nedbanlivosti. Ďalej dôvodila, že obvinený vedel o svojom pretrvávajúcom probléme s alkoholom, ako aj o svojom násilnom a hrubom správaní po jeho požití, čo podľa dovolateľky preukazovala aj výpoveď poškodenej, ktorá uviedla, že sa jej obvinený po vytriezvení za svoje správanie ospravedlňoval, rovnako bola táto skutočnosť preukazovaná znalcom, ktorý v znaleckom posudku konštatoval, že alkoholická opitnosť páchatel'a mala vplyv na jeho rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, o ktorej poruchových prejavoch jednoznačne vedel. Nakoľko svoje konanie obvinený opakoval 7 rokov v priebehu rokov 2013 až 2019, nebolo podľa ministerky spravodlivosti možné konštatovať, že sa do stavu nepričetnosti dostal z nedbanlivosti. V tejto súvislosti pripomenula predchádzajúce odsúdenie obvineného, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 2. novembra 2005, sp. zn. 1T/217/2002 odsúdený za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a tiež za trestný čin znásilnenia, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky a 6 mesiacov a taktiež mu bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Pri posudzovaní stupňa alkoholizmu obvineného nie je možné ani len v minimálnej miere prezumovať, že obvinený bol nepričetný po požití alkoholu celých 7 rokov, teda vždy, keď poškodenu týral a znásilňoval. Preto podľa ministerky spravodlivosti záver znaleckého posudku o nepričetnosti obvineného mohol a mal byť použitý pri rozhodovaní súdu o poslednom útoku obvineného voči poškodenej, nakoľko vypovedal o zdravotnom a psychickom stave obvineného predovšetkým v čase jeho vypracovania. Odvolávanie sa na jeho rozchádzajúce závery pri posudzovaní trestnej činnosti páchanej nepretržite sedem rokov, nemožno podľa dovolateľky považovať za vhodný a oprávnený jednoznačný dôkaz, a následne za zákonný výsledok sudcovského práva voľnej úvahy dôkazov, výsledkom ktorého je právoplatné rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený. Použitie ustanovenia § 363 ods. 1 Trestného zákona, pripustila ministerka spravodlivosti pri spáchaní posledného skutku obvineným dňa 20. februára 2020, avšak jeho použitie na celé konanie počas rokov 2013 až 2019 považovala za porušenie Trestného zákona. Správne malo byť podľa nej konanie obvineného kvalifikované ako trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona a trestný čin znásilnenia podľa § 199 Trestného zákona.

V nadväznosti na to poukázala na podľa jej názoru skutkovo podobný prípad, keď Okresný súd Prievidza v konaní pod sp. zn. 2T/98/2013, rozhodol v bode 1 rozsudku o spáchaní pokračovacieho zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona a v bode 2 o spáchaní prečinu opilstva podľa § 363 Trestného zákona.

Argumentovala tým, že trestný čin opilstva nie je trvácim trestným činom, pod skutkovú podstatu uvedeného trestného činu možno subsumovať jednotlivé, konkrétne konanie či situáciu, nie však protiprávne konanie dlhodobého charakteru, v tomto prípade sedem rokov, vyznačujúcich sa rovnakým opakovaným spôsobom páchania trestného činu voči jednej poškodenej. Konštatovala, že ak by sedem rokov trvajúce týranie a znásilňovanie bolo možné považovať za opilstvo, bolo by možné takýmto spôsobom rozhodovať o väčšine trestných činov spáchaných pod vplyvom alkoholu za akékoľvek dlhé časové obdobie ako o trestnom čine opilstva podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, za predpokladu, že v znaleckom posudku vypracovanom po niekoľkých rokoch páchania trestnej činnosti bude uvedené, že páchateľ v dôsledku požitia alkoholu nevedel ovládať svoje konanie a jeho rozpoznávacie schopnosti boli znížené.

Poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 46/2017, mala za to, že následok trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby odlišuje tento trestný čin od iných trestných činov, ktoré taktiež môžu spôsobovať fyzické alebo psychické utrpenie. Nakoľko týranie nie je a nemôže byť jednorazové či osamotené konanie, musí ísť o trvalejšie konanie, ktoré sa vyznačuje hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne fyzické útrapy. Ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, spravidla pozostávajúce z rôznych útokov proti týranej osobe, pričom nie je nutné, aby všetky vyústili do ublíženia na zdraví. Útoky uvedené v písm. a) až e) ustanovenia § 208 Trestného zákona nemusia samostatne naplňať znaky skutkovej podstaty trestného činu, ak by boli posudzované samostatne, môžu naplňať len znaky priestupku. Opakovanosť, hromadnosť a sústavnosť útokov páchateľa, (ktoré samostatne nemusia dosahovať intenzitu trestného činu a ani následok vo forme ujmy, či ublíženia na zdraví obeť) tak zakladá naplnenie skutkovej podstaty trestného činu týrania podľa § 208 Trestného zákona.

V ustanovení § 208 Trestného zákona prezumované formy týrania v nadväznosti na konanie páchateľa nie sú čiastkovými útokmi pokračovacieho trestného činu, ani opakovaním trestného činu opilstva, pretože boli uskutočňované voči jednej osobe - družke obvineného O.. Obvinený preukázateľne udržiaval protiprávny stav, počas ktorého sa dopúšťal trestného činu týrania a znásilnenia od roku 2013 do roku 2019.

Skutkové posúdenie nemôže byť založené len na znaleckom posudku, záver ktorého nie je jednoznačný resp. sa javí byť rozporným, a predovšetkým bez zohľadnenia ostatných dôkazov vykonaných v prípravnom konaní, ako aj konaní pred súdom.

V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu, ako aj rozhodnutím okresného súdu bol porušený zákon v ustanovení § 363 Trestného zákona v prospech obvineného, súčasne aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu a rovnako zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia, ktoré na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzovali, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo ich zrušením stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Súčasne podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku navrhla, aby rozhodol o väzbe obvineného.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol, že s jej právnym názorom nesúhlasí. Zároveň poukázal na to, že v predmetnej trestnej veci boli vypracované dva znalecké posudky znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria. Zo znaleckého posudku MUDr. Ladislava Frankoviča, okrem iného vyplynulo, že obvinený netrpí žiadnou duševnou chorobou, avšak trpí vleklým alkoholizmom. V čase trestnej činnosti trpel prechodnou psychickou poruchou, jednoduchou opitnosťou. Po vytriezvení porucha odznela. V čase páchania trestnej činnosti pre jednoduchú opitnosť stredného až s

prechodom do ťažkého stupňa mal schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania zníženú o 50% a schopnosť ovládať svoje konanie mal z rovnakého dôvodu úplne vymiznutú. Vzhľadom na uvedené, odporučil nariadiť obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Poukazujúc na to, že sa nestotožnil so zmenou právnej kvalifikácie, ktorú iniciovala vyšetrovateľka z dôvodu, že ju považoval za predčasnú, uložil povinnosť doložiť znalca, resp. pribrať nového znalca, nakoľko medzičasom MUDr. Frankovič zomrel. Novo pribratý znalec MUDr. Andrej Smetánka uviedol, že obvinený v súčasnosti netrpí a v minulosti a ani v čase páchania trestnej činnosti netrpel duševnou chorobou v pravom slova zmysle, t. j. psychózou a ani choromyselnosťou. Znalec ďalej uviedol, že v súčasnosti, ako aj počas páchania trestnej činnosti bol obvinený závislý na alkohole. Závislosť na alkohole a hlavne opakovaná stredne ťažká až ťažká alkoholická opitnosť počas páchania predmetnej trestnej činnosti v rokoch 2013 až 2019, mala vplyv na jeho rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť a obvinený jednoznačne vedel o prejavoch tejto poruchy. Opitnosť si obvinený privodil sám, viediac o následných prejavoch opitosti a prejavoch poruchy - alkoholizmu a z neho vyplývajúcej straty kontroly. Vyšetrovateľkou bola opätovne zmenená právna kvalifikácia skutku na zločin opilstva podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že obvinený nemohol svoje konanie ovládať, jeho ovládacie schopnosti boli vymiznuté a to len v dôsledku stredne ťažkej až ťažkej jednoduchej opitosti, pričom o opaku nebol zabezpečený žiaden dôkaz. Na tomto mieste prokurátor zdôraznil, že obvinený v prípravnom konaní poprel spáchanie skutku, poškodená po vznesení obvinenia zmenila svoju výpoveď a obvineného začala vyvíňať. Ostatní svedkovia neboli priamymi svedkami a informácie mali iba sprostredkovane. Pripustil však námietku ministerky spravodlivosti, ktorá spočívala v tom, že v právnej vete rozsudku je uvedené, že obvinený sa požitím návykovej látky z nedbanlivosti priviedol do stavu nepričetnosti, čo je v rozpore so skutkom, ktorý je obvinenému kladený za vinu. Túto nezrovnalosť hodnotil prokurátor ako písársku chybu, nakoľko tak zo skutku, ale aj právnej kvalifikácie skutku je zjavné, že obvinený sa do stavu nepričetnosti dostal úmyselne, nie však v úmysle spáchať trestný čin. Uvedená písárska chyba však nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ministerky spravodlivosti podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Podaním ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 7. decembra 2021 sa k dovolaniu ministerky spravodlivosti vyjadril obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu. Obvinený sa vo svojom vyjadrení nestotožnil s argumentáciou ministerky spravodlivosti, ktorú prezentovala v podanom dovolaní. Na druhej strane konštatoval, že okresný, ako aj krajský súd správne zistili skutkový stav veci na základe vykonaných dôkazov, ktorými boli svedecké výpovede, znalecké posudky, výpovede obvineného, listinné dôkazy. Osobitne poukázal na znalecké posudky, ktoré uvádzali, že obvinený bol závislý na alkohole v čase páchania trestnej činnosti, pričom išlo o aktívnu závislosť od alkoholu, tým bola znížená jeho schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania o 50 % a schopnosť ovládať svoje konanie vymizla. V nadväznosti na to dodal, že bol závislý na alkohole a jeho úmyslom v skutočnosti nebolo páchať trestnú činnosť, ale privodiť si stav, po ktorom bažil z dôvodu svojej závislosti.

V ďalšej časti opätovne vyjadril presvedčenie, že skutkový stav bol dôsledne objasnený a podložený množstvom dôkazov. Mal za to, že boli vykonané dôkazy, ktoré úplne objektívne na základe desiatkami rokov akceptovaných metód slúžia na objektívne objasnenie veci, rovnako podľa jeho názoru boli zákonným spôsobom vyhodnotené súdom. K dovolaniu ministerky spravodlivosti obvinený zdôraznil, že skutočnosť, keď nebol pod vplyvom alkoholu, tak si uvedomoval nesprávnosť svojho konania, nemožno zamieňať s úmyslom priamym alebo nepriamym páchať trestnú činnosť. Z tohto dôvodu išlo o nedbanlivosť zo strany obvineného, že nevedel ovládať svoju závislosť, a teda ani svoje konanie dostať sa do stavu zníženej pričetnosti a schopnosti rozpoznať protiprávnosť svojho konania. Nesúhlasil ani s tvrdením, že súd nie je viazaný závermi znaleckého posudku. Podľa názoru obvineného je takýmto závermi viazaný obzvlášť v takomto prípade. Na dôvažok uviedol, že znalec netvrdí, že obvinený bol nepričetný po požití alkoholu celých 7 rokov, tak ako to tvrdí dovolateľka. Obaja znalci tvrdili, že obvinený mal zníženú pričetnosť a ovládacie schopnosti v čase po požití návykovej látky, a teda v čase, keď páchal trestnú činnosť. Pričom na uvedenom nič nemení skutočnosť, že tento stav nebol kontinuálny počas siedmich rokov. Za nesprávny považoval obvinený aj názor ministerky spravodlivosti,

že znalecký posudok mal byť použitý pri rozhodovaní súdu pri poslednom útoku obvineného voči poškodenej. Svedecké výpovede preukazujú, že stavom opitosti trpel obvinený pravidelne počas celého predmetného obdobia, pričom počas tohto obdobia si obvinený uvedomoval v čase, keď nebol pod vplyvom alkoholu, nesprávnosť svojho konania. Ak mal súd za to, že si obvinený po určitý čas, v danom prípade niekoľkých rokov pod vplyvom alkoholu privádzal stav opitosti, nemôže tieto skutkové závery vyhodnotiť tak, že ide len o jednotlivý izolovaný prípad páchania trestnej činnosti.

V závere svojho podania obvinený konštatoval, že sa nestotožňuje s tvrdením o nemožnosti aplikácie ustanovenia § 363 ods. 1 Trestného zákona na celé jeho konanie v období rokov 2013 až 2019, napokon to podľa neho nevyplýva ani z vykonaných dôkazov.

V petite svojho podania navrhol dovolanie ministerky spravodlivosti ako nedôvodné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Podaním doručeným okresnému súdu dňa 17. januára 2022 sa k vyjadreniu okresnej prokuratúry vyjadrila ministerka spravodlivosti. S vyjadrením prokurátora sa nestotožnila, konštatujúc, že dovolanie nesmerovalo, ani nesmeruje k úmyslu obvineného priviesť sa do stavu nepríčetnosti s cieľom spáchať trestný čin v zmysle § 363 ods. 2 Trestného zákona. Zdôraznila, že dovolaním namieta právnu kvalifikáciu zisteného skutku, a tento vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol podľa jej názoru na základe vykonaného dokazovania nesprávne zistený. V ďalšej časti vyjadrenia dovolateľka zotrvala na svojej argumentácii obsiahnutej v podanom dovolaní. Pričom ku skutočnosti, že poškodená v neskoršej výpovedi obvineného v podstate vyvíňovala uviedla, že poškodená má syndróm týranej ženy, ktorá je od obvineného závislá. Tvrdenia poškodenej potvrdzujú aj svedkovia, ktorí síce ako prokurátor uvádza, neboli priamo pri čine, avšak ich výpovede sa v žiadnom smere nevyklúčujú a potvrdzujú aj výpoveď samotnej poškodenej. Dovolaťka mala za to, že okresný súd mal zmeniť právnu kvalifikáciu skutku na trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a trestný čin znásilnenia, pretože podľa jej názoru nemožno sedemročné konanie obvineného aj vzhľadom na ostatné dôkazy, oprieť takmer výlučne o znalecký posudok, vypracovaný po tak dlhom časovom období páchania trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože bolo založené na dovolacích dôvodoch [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 3 Trestného poriadku], ktoré Trestný poriadok v danej situácii nepripúšťa.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený na hlavnom pojednávaní po prednesení obžaloby a poučení podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, súd po kladnom zodpovedaní otázok podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku, jeho vyhlásenie prijal, pričom následne vykonal dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste a ochrannom opatrení.

Z ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku možno vyvodiť, že dovolanie je možné podať aj proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol obvinený uznaný za vinného, potom čo na hlavnom pojednávaní súd prijal vyhlásenie obvineného o vine. Predmetné ustanovenie však bližšie nevymedzuje subjekt, ktorý je oprávnený toto dovolanie podať.

Pre určenie oprávneného subjektu je preto nutné vychádzať predovšetkým z ustanovení podľa § 369 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku, dovolanie z dôvodov § 371 podá minister spravodlivosti len na

podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nesplňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,

b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Interpretujúc ustanovenie § 369 Trestného poriadku v kontexte ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku, je možné dôjsť k záveru, že proti rozsudku, ktorý bol prijatý na základe vyhlásenia obvineného o vine, v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku, môže dovolanie podať iba minister spravodlivosti, ktorý môže v uvedenej situácii namietat iba dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd nad rámec uvedeného dodáva, že určitú modifikáciu v tomto ohľade prinieslo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2020, sp. zn. 5Tdo/33/2020, (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, pod číslom 53/2021), v zmysle ktorého je dovolateľ (obvinený), oprávnený podať dovolanie proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený potom čo bolo súdom prijaté vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Trestného poriadku. Dovolanie je aj v danom prípade možné podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom porušenie práva na obhajobu je možné namietat iba v súdnom konaní, v rámci ktorého obvinený predmetné vyhlásenie urobil (napríklad ak obvinený nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby alebo nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku). Dovolanie v tomto prípade môže obvinený podať bez ohľadu na skutočnosť, či vyžil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a tiež nezávisle od toho, či právo podať odvolanie v jeho neprospech využil prokurátor alebo poškodený, tak ako to prezumuje § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Uvedené rozhodnutie však v zásade nemá žiaden vplyv na dovolanie, ktoré podala ministerka spravodlivosti na podnet podpredsedníčky Okresného súdu Prievidza. Pokiaľ však ministerka spravodlivosti v podanom dovolaní namietala dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 3 Trestného poriadku, najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že Trestný poriadok neumožňuje proti predmetnému rozhodnutiu podať dovolanie z dôvodov, ktoré ministerka spravodlivosti namietala žiadnej z osôb oprávnených na podanie dovolania.

Nakoľko však dovolateľka v podanom dovolaní neuplatnila v danej situácii jediný prípustný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom ani z obsahu dovolania nevyplývali námietky, ktoré by bolo možné podradiť pod uvedený dovolací dôvod, (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 120/2012), najvyšší súd dovolanie ministerky spravodlivosti na verejnom zasadnutí podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.